

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 40 – 50

Ιουλιος – Οκτωβριος 1985

Διμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Ανωτέρα Σχολή Αδελφών Νοσοκόμων
Σεβαστουπόλεως 16 - Αθήνα

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 67 14 371 - 67 14 340

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εμβάσματα - Επιταγές
Περιοδικό ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
Πύργος Αθηνών - Γ' κτίριο II: 1α
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 7702861

Τιμή τεύχους 100 δρχ.
Για σπουδάστριες 50 δρχ.
Ετήσια 500 δρχ.
Ετήσια στο εξωτερικό \$10

ΑΦΙΕΡΩΜΑ στην ΕΛΕΝΗ ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ

1. Της Συντάξεως
2. Ελένη Πατρινέλη
*Β. Λανάρα. Από το βιβλίο:
ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΔΕΛΦΩΝ
ΤΟΥ «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ» 1875-1975* .....
3. Εγκύκλιος του Προέδρου του ΔΣ του «Ευαγγελισμού»
με την αποχώρηση της Ε. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ από το Νοσοκομείο λόγω συν-
ταξιοδότησεως, 1972 .....
4. Η Ε. Πατρινέλη ως Διευθύνουσα του «Ευαγγελισμού»
Α. Δημητριάδου .....
5. Η Ε. Πατρινέλη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ
Στ. Παπαμικρούλη .....
6. Ελένη Πατρινέλη - Αναδρομή
Α. Ζαφειρίου .....
7. Ελένη (Λέλα) Πατρινέλη
Γ. Ράμμου .....
8. Εις Μνήμην
Α. Μάνου .....
9. Ελένη Πατρινέλη
Κ. Γαρδίκια .....
10. Απονομή του βραβείου «Αδελφής Νοσοκόμου» του Ιδρύματος
«ΚΑΤΙΓΚΩ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΗΣ ΧΡ. ΛΑΙΜΟΣ». Έκθεση .....
11. Ομιλία
Η. Παπαβασιλείου .....
12. Ομιλία
Ο. Λουρίδη .....
13. Αντιφώνηση
Α. Δημητριάδου .....
14. Στην Ελένη Πατρινέλη. Ποίημα
Α. Κουβέλη .....
15. Σύγχρονοι τάσεις της Νοσηλευτικής
Ε. Πατρινέλη .....
16. Οργάνωση και Διοίκηση των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών
Ε. Πατρινέλη .....

**ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

Ελένη Πατρινέλη
Πρόεδρος του ΕΣΔΕΝ

— Χαιρετισμός και εισήγησης επί του θέματος του Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Αδελφών Νοσοκόμων και Επισκεπτριών, Θεσσαλονίκη 1971.

Μέ τις εύλογίες του Παναγιωτάτου κ. Λεωνίδα τόν όποϊον εύχαριστοῦμεν θερμότατα διά τήν πολλήν αγάπην του πρός ὅλας ἡμᾶς, ἀρχίζομεν σήμερον τās ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου μας.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τόν κ. Ὑπουργόν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν ὁ ὁποῖος μέ πολλήν στοργήν περιέβαλε τό Συνέδριο μας εἰς τήν ἐπέμβασιν τοῦ ὁποῖου ὀφείλεται ἡ πολυἀριθμος προσέλευσις τῶν Συνέδρων.

Ἀνάγκην ἐπίσης αἰσθανόμεθα νά εύχαριστήσωμεν τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος τό ὁποῖον μέ πολλήν κατανόησιν καί αγάπην μᾶς παραχωρεῖ τό ὠραῖον καί πολιτισμένο περιβάλλον τῆς Φοιτητικῆς Ἐστίας διά τήν διαμονήν μας καί συνεδριάσεις μας.

Εὐχαριστοῦμεν ἐπίσης τό Ἐθνικόν Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας καί Τηλεοράσεως Θεσσαλονίκης, τόν ἡμερήσιον τύπον καθῶς καί τόν Ραδιοφωνικόν καί Τηλεοπτικόν Σταθμόν Ἐνόπλων Δυνάμεων διά τήν εύγενῆ καί ἀνιδιοτελεῆ αὐτῶν προσπάθειαν νά προβάλουν εἰς τό κοινόν τήν ἐργασίαν τοῦ Συνεδρίου μας. Ἐπίσης εύχαριστοῦμεν ὅλους ὅσους συνέβαλον διά τῆς εύγενοῦς προσφορᾶς των.

Εἰς τούς ἐκλεκτούς προσκεκλημένους μας ὀφείλομεν πολλάς εύχαριστίας διότι διά τῆς παρουσίας των ἀποδεικνύουν τήν ἐκτίμησιν καί τήν πίστιν εἰς τό ἔργον μας καί μᾶς ἐνθαρρύνουν εἰς τήν μετά ζήλου ἐπιτέλεσιν τούτου.

Εἶναι μία εύτυχησμένη σύμπτωσης πού τό συνέδριό μας ὠργανώθηκε μέσα στό χρόνο αὐτό πού τό Ἔθνος μας γιορτάζει τά 150 χρόνια ἀπό τή μεγάλη ἡμέρα τοῦ 21, τήν ἡμέρα πού ἐσήμανε τήν ἀνάστασι τοῦ Γένους.

Οἱ ποικίλες ἐκδηλώσεις γιά τήν μεγάλη ἐπέτειο ἔχουν δημιουργήσει στίς γυχές ὄλων μας μία ἀτμόσφαιρα Ἐθνικῆς ἐξάρσεως καί μία ἀνανέωσι στήν Ἐθνική μας συνείδησι. Τό ἔμυυχον ὑλικό πού ἀποτελεῖ τό Συνέδριό μας ἔχει μία συγγένεια πνευματική μέ τήν ὅλη ὑπόθεσι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἡ Ἑλληνίδα γυναίκα ἐμφανίζεται περισσότερο ὡς μαχητής καί συμπαραστάτης εἰς τόν ἀγῶνα. Οἱ νοσηλευτικές φροντίδες της ἦταν ἐλάχιστες καί πρωτόγονες ἀλλά στοργικές ἐμυυχωμένες ὁμως ἀπό τήν αγάπην της. Δέν ὑπῆρχε ὀργανωμένη περίθαλπι.

Ὁ Κασομούλης εἰς τό ἔργον του *Στρατιωτικά Ἐνδυμήματα* ἀναφέρει εἰς τό κεφάλαιον 28 ὅτι ἡ φροντίδα τῶν ἀσθενῶν καί πληγωμένων εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς «Ἐπιτροπὴν πληγωμένων» ἡ ὁποία ἐφρόντιζε τὴν ἀνάπαυσιν καί καλή δροφὴν των.

Τό ἔτος 1853 ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Πειραιᾶ καί τὰς Ἀθήνας ἐπιδημία χολέρας. Ὁ Ἐμμανουήλ Λυκούδης εἰς τό διήγημά του *Ἡ Ξένη τοῦ 1854* μᾶς δίνει μίαν εἰκόνα τῶν δραματικῶν τῆς σκηνῶν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρει, ὅτι στοὺς δρόμους ἐγύριζαν καί ἔμπαιναν στὰ σπίτια τῶν φτωχῶν καί οἱ Νυφάδες τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἐλέους οἱ Ἀληθινές Ἀδελφές, οἱ ἠρωϊκές ἐκεῖνες γυναῖκες, μεθυσμένες ἀπὸ τὴν ἀγία μέθη, πού δίνει ἡ ἀγάπη, ἡ θυσία, ἡ ἐλεημοσύνη, πῶς ἔτρεχαν καί ἔδιναν ἀλλοῦ πού πρόφθαναν τὴ ζωὴ, ἀλλοῦ τὴν παρηγορίαν καί τὴν ἐγκαρτέρησιν.

Ἡ Μεγάλῃ καί εὐγενικῇ φυσιογνωμίᾳ Βασίλισσα Ὀλγα, γνωστὴ γιὰ τὰ πολλαπλᾶ προσόντα τῆς καί αἰσθήματα πού συνέδεται τὴν προσωπικότητά τῆς, ἴδρυσε τό 1875 τὴν Σχολὴν τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» μέ σκοπὸν νὰ ἐκπαιδεύσῃ Ἀδελφὰς Νοσοκόμους καί ἔτσι ἔχομε τὴν πρώτην ὀργανωμένην νοσηλείαν.

Εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 1897 ἐμφανίζεται ἡ πρώτη Ἐθελοντὴς Ἀδελφὴ τοῦ ΕΕΣ Μαρία Νεγρεπόντη ἡ ὁποία μέ τὴν ἀγάπην καί ἀλληλεγγύην πού τὴν διέκρινε περιέδαλγε καί ἐνοσήλευσεν μέ πολλὴν αὐτοθυσίαν τοὺς τραυματίας καθὼς καί ὄλους ἐκείνους πού εἶχαν ἀνάγκην φροντίδος.

Εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους καί εἰς τὰς κατὰ καιροὺς διαφόρους θεομηνίας ἡ περίθαλψις τῶν τραυματιῶν ἦτο πλέον ὀργανωμένη.

Εἰς τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον τοῦ 1940 ἡ Ἑλληνὶς Ἀδελφὴ Νοσοκόμος μέ τὴν συγχρονισμένην πλέον ἐκπαίδευσίν τῆς, μέ τὸν αὐθορμητισμὸν καί τὰ ὠραῖα αἰσθήματα ἀλληλεγγύης πού διακρίνουν τὴν Ἑλληνίδα γυναῖκα, ἔδωκε πρώτη τό «παρόν» εἰς τό κάλεσμα τῆς Πατρίδος καί προσέφερε τὸν ἑαυτὸν τῆς ὀλοκαύτωμα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τραυματισμένων παιδιῶν τῆς. Δέν εἶναι λίγες οἱ Ἀδελφές πού ἐδυσιάσθησαν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καί εἰς τὰ μετόπισθεν.

Ἡ γυχή ὄλων αὐτῶν τῶν Ἀδελφῶν ἅς ἀναπαύεται «ἐν σκηναῖς δικαίων» καί ἡ μνήμη τους ἅς εἶναι αἰωνία.

Ἀγαπηταὶ συνάδελφοι,

Ἐκ μέρους ὄλων τῶν συναδέλφων μας τῶν Ἀθηνῶν αἱ ὁποῖαι διὰ λόγους ὑπηρεσιακούς δέν ἠδυνήθησαν νὰ παρευρίσκωνται εἰς τό Συνέδριόν μας, σᾶς μεταφέρω τὸν θερμὸν των χαιρετισμὸν μέ τὴν νοερὰν σκέψιν των καί τίς εὐχὲς των γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Συνεδρίου.

Ἡ μεγάλη μας ἐπιθυμία νὰ λάβῃ χώραν τὸν Γ' Πανελλήνιον Συνέδριον τῶν Διπλωματούχων Ἀδελφῶν Νοσοκόμων εἰς τὴν συμπρωτεύουσαν, πραγματοποιεῖται.

Αἰσθανόμεθα πολὺ εὐτυχεῖς διότι τό Τμῆμα τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Διπλωματούχων Ἑλληνίδων Νοσοκόμων Θεσσαλονίκης ἀπήντησε μέ πολλὴν

ἀγάπην καί πραγματικόν ἐνδιαφέρον εἰς τήν ἐπιθυμίαν μας αὐτή, ἡ δέ συμβολή του καί συμπαράστασις του εἰς τήν ἐν γένει ὀργάνωσιν τοῦ παρόντος συνεδρίου ἦτο πολύ συγκινητική. Θερμές εὐχαριστίες ἐκφράζομε εἰς ὅλες ἐδῶ τίς Ἀδελφές πού ἀπετέλεσαν τίς διάφορες ἐπιτροπές τοῦ Συνεδρίου καί μέ πολλήν προθυμίαν ἐβοήθησαν χωρίς νά ὑπολογίσουν οὔτε χρόνον οὔτε κόπον - τόσον τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Τμήματος Θεσσαλονίκης Δα Αἰκατερίνην Σαγκούνη ὅσον καί τήν Διευθύντριαν τῆς Σχολῆς Ἀδελφῶν Θεσσαλονίκης κ. Ἰουλίαν Πετροπούλου-Ματζουράνη, αἱ ὁποῖαι λόγῳ τῆς δέσεως τήν ὁποίαν ἐπί ἔτη κατέχουν εἰς Θεσσαλονίκην ἀλλά καί τῶν πολλαπλῶν προσόντων τά ὁποῖα ἀμφοτέραι διαδέτουν, συνέβαλον κατά τό πλεῖστον εἰς τήν ἀρτίαν ὀργάνωσιν τοῦ Συνεδρίου μας.

Εἶναι μιά ωραία εὐκαιρία γιά μᾶς νά ζήσωμε γιά λίγες ἡμέρες μέσα στήν ρομαντική Βυζαντινή ἀτμόσφαιρα τῆς πάντα ὁμορφῆς Θεσσαλονίκης. Να περιπλανηθοῦμε ἔστω εἰς τίς λίγες ἐλεύθερες ὥρες μας στά στενά πλακόστρωτα καλντερίμια τῆς. Νά πάρωμε μιά γεῦσι ἀπό τήν Ἀνατολική δρησκευτικότητα πού οἱ Βυζαντινές Ἐκκλησίες τῆς διετήρησαν αἰῶνες τώρα, χάρις στή βαθειά δρησκευτική καλλιέργεια τῶν Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας μας καί ἰδιαίτερος τῆς Πρωτεύουσῆς τῆς.

Νά ἀνεβοῦμε τίς ἀνηφοριές, στά κάστρα καί στούς πύργους τῆς, γιά νά ζωντανέγη μέσα μας ἡ ἱστορία τῆς πόλεως πού κράτησε τήν Ἑλληνικότητά τῆς ἀνόδευτη πολεμῶντας ἐναντίον τῶν ποικίλων ἐχθρῶν πού ἀπέιλησαν τήν ἑδαφικήν τῆς ἀκεραιότητα καί ἀμφισβήτησαν ἀκόμη καί τήν Ἑλληνικότητά τῆς.

Ἡ ἐπίσκευίς μας στόν Λαχανᾶ καί στήν Πέλλα δά ἔχουν ἀκριβῶς αὐτόν τόν σκοπό. Νά ἀνανεώσουν μέσα μας αὐτήν τήν συνείδησι τῆς ἱστορικῆς μας συνεχείας καί τήν καύχησι γιατί γεννηθήκαμε Ἑλληνίδες.

Ἡ ἐπίσκευίς μας στούς «Εὐζώνους» δά μᾶς δώση τή σπάνια συγκίνησι πού δοκιμάζομε ὅταν ἀντικρύζομε τή Σημαία μας πού μέ τό ἐλαφρό τῆς κυματισμό ὀρίζει «ἐδῶ, εἶναι ἡ Ἑλλάς».

Ἡ ὁμορφῆ καί ζωντανή παρουσία εἰς τάς Σχολάς τῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων τῆς πρωτεύουσῆς, τῶν Ἑλληνίδων τῆς Μακεδονίας εἶναι μιά χαρά γιά μᾶς. Γιατί εἶναι χρέος μας νά τό ὁμολογήσωμε ἐδῶ, ὅτι ἡ Βόρειος Ἑλλάς μᾶς στέλνει πάντα ἕνα μεγάλο ἀριθμό σπουδαστριῶν οἱ ὁποῖες διακρίνονται γιά τήν ἐπιμέλεια καί τό ἦθος των.

Μᾶς ἀπασχόλησε πολύ ἡ ἐκλογή τοῦ θέματος τοῦ Συνεδρίου καί τελικά καταλήξαμε νά συζητήσωμε τά προβλήματα τά ἀφορῶντα εἰς τήν Ὄργάνωσιν καί διοίκησιν τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν, διότι δυστυχῶς παρά τήν μεγάλην μας ἐπιθυμίαν καί διαφόρους κατά καιρούς ἐνεργείας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου μας δέν κατορθώθη, μέχρι τοῦδε ἡ ἴδρυσις Σχολῆς μετεκπαιδεύσεως καί εἰς τήν Χώραν μας διά τήν ἀρτιωτέραν κατάρτισιν στελεχῶν εἰς τήν Ὄργάνωσιν καί Διοίκησιν τῶν Νοσοκομείων καί τῶν διαφόρων Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Τυχάνει γνωστόν ὅτι πολλαί Διευθύνουσαι καί Προϊστάμεναι Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν κατέχουν σήμερον τάς θέσεις ταύτας ἄνευ τοῦ προσόντος τῆς εἰδικῆς πρὸς τοῦτο μετεκπαιδεύσεως. Ἡ πεῖρα, ὁ μέγας των ζῆλος, ἡ

ἐργατικότης καί ἡ ἀφοσίωσις εἰς τό ἔργον των εἶναι βεβαίως ἀξιόλογα κεφάλαια τά ὅποια ἀπαιτοῦνται διά μίαν ὑπεύθυνον θέσιν. Ἡ ἀνάγκη ὅμως τῆς μετεκπαιδεύσεως τῶν κατεχόντων ὑπευθύνους διοικητικάς θέσεις εἶναι, πλέον, ἐπιτακτική διότι ἡ ταχεῖα ἐξέλιξις τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἰατρικῆς ἐδημιούργησε πολλά προβλήματα διοικητικά εἰς τήν ἐφαρμογήν τῆς Νοσηλευτικῆς καί κατ' ἀκολουθίαν ἡ Ἀδελφὴ ἐπωμίσθη εὐθύνας διά τὰς ὁποίας δέν ἦτο προπονησμένη.

Ἡ ἀνάγκη ὥθησε τήν Παγκόσμιον Ὀργάνωσιν Ὑγείας (WHO) νά συστήσῃ Ἐπιτροπὴν ἐξ ἐπιλέκτων στελεχῶν τοῦ κλάδου πρὸς μελέτην τῶν ἀρχῶν διοικήσεως τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν κατόπιν δέ συστάσεως τῆς ἐξεδότης εἰδικόν πρὸς τοῦτο ἐγχειρίδιον.

Δέν δά ἀσχοληθῶμεν ἐδῶ μέ τό θέμα τοῦ Συνεδρίου, διότι ἄλλοι εἶναι οἱ ὀμιληταί.

Ὁ Καθηγητὴς τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, κ. Βασίλειος Σαρσέντης, ὁ ὁποῖος εἶναι πρῶτος ὀμιλητὴς τοῦ Συνεδρίου μας, μᾶς ἔκαμε τήν τιμὴν νά ἀναπτύξῃ τό θέμα: *Ἐπισκόπησις τῆς Διοικητικῆς Συμπεριφορᾶς*.

Κατά τό Συνέδριό μας, ἐκλεκτά στελέχη τοῦ κλάδου μας τυχόντα κατά τό πλεῖστον μετεκπαιδεύσεως εἰς Πανεπιστήμια τοῦ Ἐξωτερικοῦ καί κατέχοντα Bachelors καί Masters Degrees εἰς τήν Νοσηλευτικὴν δά ἀναπτύξουν ἐν συμποσίῳ τά ἐπί μέρους κεφάλαια τά ἀφορῶντα εἰς τήν Ὀργάνωσιν καί Διοίκησιν τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἐλπίζομεν δέ ὅτι οἱ Σύεδροι, μέ τήν εὐκαιρίαν αὐτήν, δά προσκομίσουν ὠφελίμους γνώσεις ἐποικοδομητικὰς διά τὰς ὑπηρεσίας των.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Ἡ ἔννοια τῆς διοικήσεως ὑπάρχει ἀφ' ἧς στιγμῆς οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἐπεχείρησαν νά ἐπιτύχουν ἀποτελέσματα διά τῆς ὀργανωμένης ὁμαδικῆς ἐργασίας, ὑπὸ τήν ἐπίβλεψιν ἄλλων. Καίτοι τόσον παλαιά ἡ διοίξεις, ὁ ὅρος «διοίξεις» μέχρι σήμερον ἐρμηνεύεται ποικιλοτρόπως. Βασικῶς, διοίξεις εἶναι προσωνομία, ἡ ὁποία ἀποδίδεται εἰς μίαν γενικὴν καί βασικὴν λειτουργίαν οἰασδῆποτε κοινωνίας, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξις βασίζεται εἰς τήν συνεργασίαν πολλῶν ὀργανισμῶν καί σημαίνει ἐπίτευξιν ἐπιδιωκομένων ἀποτελεσμάτων διά τῆς προσπαθείας ἄλλων ἀτόμων.

Δηλαδή ἡ Διοίξεις περιλαμβάνει ὅλας ἐκεῖνας τὰς λειτουργίας, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς τήν καλυτέραν δυνατὴν χρησιμοποίησιν καί ἐκμετάλλευσιν ὅλων τῶν διαθεσίμων μέσων πρὸς ἐπίτευξιν ἐπιδιωκομένων ἀποτελεσμάτων.

Ὁ ἀσκῶν διοίξεις ἀσχολεῖται κυρίως μέ τόν προγραμματισμόν, τήν ὀργάνωσιν τήν στελέχωσιν, ἐπάνδρωσιν, τήν διεύθυνσιν καί τόν ἔλεγχον τῆς ὑπ' αὐτοῦ διοικουμένης μονάδος.

Ἡ διοίξεις εἶναι φαινόμενον, τό ὁποῖον ἔχει ἐφαρμογήν εἰς ὅλων τῶν εἰδῶν τὰς ὀργανωμένας κοινὰς προσπαθείας, ἀσχέτως ἐάν αὗται εἶναι εἰς τόν ἰδιωτικὸ οἰκονομικόν, τόν κρατικόν ἢ ἄλλους τομεῖς.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ

Ὁ βασικός καί θεμελιώδης σκοπός τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἔργου εἶναι νά ἐξασφαλίζῃ εἰς τούς ἀσθενεῖς τήν καλυτέραν δυνατήν νοσηλευτικήν φροντίδα. Καθ' ὅλην τήν ἱστορίαν τοῦ ἐπαγγέλματός των αἱ Ἀδελφαί ἐμόχθησαν νά ἐπιτύχουν αὐτόν τόν σκοπόν ἐνῶ συγχρόνως ἀντιμετώπιζον τὰς μεγάλας τεχνολογικάς, οἰκονομικάς καί κοινωνιολογικάς ἀλλαγάς, αἱ ὁποῖαι ἤσκησαν μίαν μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπί τῆς φύσεως τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἡ Νοσηλευτική ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς ἀπαιτήσεις αἱ ὁποῖαι προέκυαν ἀπό αὐτάς τὰς ἀλλαγάς καί θά συνεχίσῃ νά ἀνταποκρίνεται διά νά ἐπιτύχῃ τόν σκοπόν τοῦ ἔργου της. Ὅσον αἱ ὑγειονομικαί ὑπηρεσίαι ἐξαπλοῦνται καί αὐξάνουν, τόσον αὐξάνει καί ἡ ἀνάγκη διά τὰς νοσηλευτικάς ὑπηρεσίας καί τόσον πῖο πολλά ἄτομα χρησιμοποιοῦνται διά τήν παροχήν αὐτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν. Ὁ ρόλος τῆς Διπλωματούχου Ἀδελφῆς σήμερον κυμαίνεται ἀπό τήν παροχήν τῆς νοσηλευτικῆς φροντίδος μέχρι τῆς κατευθύνσεως καί ἐπιβλέψεως ἄλλων ἀτόμων πού φροντίζουν τούς ἀσθενεῖς. Ἡ Διοικητική δεξιότης κατέστη ἀπαραίτητος διά τήν δημιουργικήν καί ὠλοκληρωμένην νοσηλευτικήν φροντίδα τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἡ Νοσηλευτική Διοίκησις εἶναι ὀργάνωσις διά τῆς ὁποίας αἱ Ἀδελφαί εἰς ἓνα Νοσηλευτικόν Ἴδρυμα ἢ οἰοδήποτε ἄλλο ὑγειονομικόν Ἴδρυμα εἶναι ἱκαναί νά ἐξασφαλίζουν τήν καλυτέραν δυνατήν νοσηλευτικήν φροντίδα διά τούς ἀσθενεῖς εἰς τό Νοσοκομεῖον ἢ εἰς οἰοδήποτε ἄλλο Ὑγειονομικόν Ἴδρυμα.

Ἡ Διοικητική πορεία (Process) εἶναι μία σειρά ἢ ἓνας κύκλος ἐνεργειῶν αἱ ὁποῖαι ὀδηγοῦν εἰς τήν ἐπιτυχίαν ὀρισμένου σκοποῦ. Ἡ διοικητική ἐνέργεια χρησιμοποιεῖται ὅπουδήποτε μία Ἀδελφή νοσηλεύει ἓναν ἀσθενῆ. Τά στοιχεῖα τῆς διοικήσεως χρησιμοποιοῦνται εἰς τόν σχεδιασμόν τῆς νοσηλευτικῆς φροντίδος τοῦ ἀσθενοῦς, εἰς τήν κατεύθυνσιν τῆς φροντίδος του, εἰς τήν τακτοποίησιν καί τόν ἔλεγχον τοῦ περιβάλλοντός του καθῶς καί εἰς τήν διευκόλυνσιν τῆς ἐπιτεύξεως τῆς θεραπείας του. Καί ἐφ' ὅσον ἀπό τήν θέσιν τῆς νοσηλευτρίας Διπλωματούχου Ἀδελφῆς ἀρχίζει ἡ Ἀδελφή νά προχωρῇ καί νά ἀσχολῆται προοδευτικῶς μέ τήν διοίκησιν, περισσότερα προσοχή πρέπει νά δοθῇ εἰς τήν ἀρχήν ὅταν αὕτη ἀρχίζει τήν ἐξάσκησιν τοῦ Ἔργου της ὥστε νά συντελέσῃ καί ἡ ἰδία εἰς τήν ἀνάπτυξιν τῆς νοσηλευτικῆς διοικήσεως.

Πολλά ἔχουν γραφῆ καί λεχθῆ διά τήν ἀλλαγὴν τοῦ ρόλου τῆς Ἀδελφῆς καί τῆς διχοτομίας μεταξύ τῆς ἐκπαιδεύσεως πού λαμβάνει ἡ Ἀδελφή καί τῶν προσδοκιῶν τῶν Ὑγειονομικῶν καί Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων διά τήν Διπλωματοῦχον Ἀδελφήν. Πολλοί ἐπισημαίνουν τήν ἐπιθυμίαν τῶν Ἀδελφῶν νά ἐπιστρέψουν εἰς τήν νοσηλείαν τῶν ἀσθενῶν. Ἐν τούτοις, αἱ Ἀδελφαί ἐργαζόμεναι εἰς Νοσοκομεῖα ἀντιμετωπίζουν τόσας δυσκολίας διοικητικῆς φύσεως καί εἶναι ὑποχρεωμένοι λόγω τῆς σημερινῆς ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Νοσοκομείων, νά κάμουν ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι πολλές φορές δέν ἔχουν σχέσιν μέ τήν νοσηλευτικήν φροντίδα τοῦ ἀσθενοῦς.

Συγγραφεῖς νοσηλευτικῶν περιοδικῶν, ἰατροί, κοινωνιολόγοι καί ἄλλοι ἐπιστήμονες κατακρίνουν τό παρόν σύστημα κατά τό ὅποιον ἡ Ἀδελφή ἔχει μεταβληθῆ εἰς γραφέα. Πολλά ἀπό τὰς ἐργασίας τῆς Ἀδελφῆς θά ἠδύνατο νά ἀνατεδοῦν εἰς ἄλλα ἄτομα. Ἡ Esther Lucile Brown ἐξέφρασε τήν πίστιν ὅτι ἡ νοσηλευτική καί αἱ Ἀδελφαί πρέπει νά εἶναι «ὁ κυριώτερος παράγων

διά τήν επίτευξιν θεραπευτικοῦ περιβάλλοντος εἰς τὰς νοσηλευτικὰς μονάδας ὅπου οἱ ἀσθενεῖς παραμένουν τόν περισσότερον χρόνον των». Αὐτό δέν εἶναι δυνατόν νά ἐπιτευχθῇ χωρίς τήν διοικητικήν καί ὀργανωτικήν λειτουργίαν καί εἰς αὐτό τό σημεῖον ἡ ἀπλή ΔΑ ἔχει τόσον σπουδαῖον ρόλον ὅσον καί ἡ Διευθύνουσα Ἀδελφή. Εἶναι ἀνάγκη διά μίαν δημιουργικωτέραν διοίκησιν εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς νοσηλευτικῆς ὑπηρεσίας, κάθε Ἀδελφή νά ἐνδαρρύνεται εἰς τό νά βλέπῃ τόν ρόλον της μέ ἕναν δυναμικώτερον τρόπον καί μέ περισσοτέραν αισιοδοξίαν διά τήν νοσηλευτικήν διοίκησιν.

ΑΞΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

---

1. Ὁ σκοπός τῆς Διοικήσεως εἰς οἰονδήποτε νοσηλευτικό περιβάλλον εἶναι ὑπηρεσία. Ἡ Ὑπηρεσία ἐπιτελεῖται ὑπό ἀτόμων, διά μέσου ἀτόμων πρὸς ἄλλα ἄτομα.
2. Ὁ κύριος σκοπός τοῦ διοικοῦντος εἶναι νά συντονίζῃ ὅ,τι εἶναι ἀπαραίτητον, ὥστε ὁ καθένας νά δύναται νά ἐπιτελῇ τήν ἐργασίαν του.
3. Ὁ βαθμός εἰς τόν ὁποῖον ἡ διοίκησις ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ της ἐξαρτᾶται ἀπό:
  - α) Τό πόσον ὅλα τὰ ἄτομα κατανοοῦν τόν καθωρισμένον σκοπόν.
  - β) Τό πόσον ὅλα τὰ ἄτομα ἐργάζονται ἀπό κοινοῦ διά τήν επίτευξιν τοῦ σκοποῦ.
4. Αἱ μέθοδοι διοικήσεως εἶναι αἱ ἴδιαι τόσον εἰς τὰ Νοσοκομεῖα καί εἰς τὰ ἄλλα ὑγειονομικά Ἰδρύματα, ὅσον καί εἰς τήν βιομηχανίαν, εἰς ἐκπαιδευτικούς, στρατιωτικούς ἢ κυβερνητικούς ὀργανισμούς.
5. Αἱ διοικητικάί λειτουργίαι ἔχουν μεγαλυτέραν σημασίαν σήμερον μέ τήν πρόοδον τῆς ἰατρικῆς καί νοσηλευτικῆς λόγω τοῦ πολυσυνδέτου τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν ἀπό ὅτι εἶχον εἰς τό παρελθόν.
6. Εἶναι βασικόν κάθε Ἀδελφή νά ἔχῃ γνῶσιν καί κατανόησιν τῆς θεωρίας καί τῆς πράξεως τῆς διοικήσεως, διότι ἡ διοίκησις ἐξασκεῖται ὅπουδήποτε μία ἀδελφή νοσηλεύει ἀσθενῆ.

Ἡμεῖς πιστεύομεν ὅ,τι: Ἡ Νοσηλευτική δά προάγεται καθ' ὅσον ἡ κάθε ἐργαζομένη Ἀδελφή προάγεται καί προοδεύει. Ἡ Νοσηλευτική δά προάγεται καθ' ὅσον ἡ κάθε Ἀδελφή προάγει καί βελτιώνει τήν ἐργασίαν της. Ἡ Ἀδελφή πρέπει νά συμπληρώνῃ καί νά διευκολύνῃ τήν ἐργασίαν ὄλων τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα ἐργάζονται διά τόν ἀσθενῆ.

ΠΟΥ ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΜΑΣ

Ὑπό τήν ἐκτεθεῖσαν ἤδη ἔννοιαν δά ἤμποροῦσε νά εἴπῃ κανεῖς ὅτι Διοικήσις τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τήν Ἑλλάδα, σχεδόν δέν ὑπάρχει.

Πότε ἐτέθησαν αἱ γραμμαῖ ἀρμοδιοτήτων καί καθηκόντων; Πότε ἐτοποθετήθησαν τὰ κατάλληλα πρόσωπα, τὰ ἔχοντα τὰ τυπικά καί οὐσιαστικά προσόντα εἰς τὰς ἀναλόγους ἡγετικές νοσηλευτικάς θέσεις;

Καί λέγω τοῦτο ὄχι διότι δέν ὑπάρχουν Διευδύνουσαι, Διδάσκουσαι καί Προϊστάμεναι ἄρισαι, ἀλλά διότι αἱ πλεῖσται τούτων ἔμαδον νά διοικοῦν κατά τρόπον ἐμπειρικόν, ἄνευ τῆς εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως. Πολλά ἀπό τὰς Νοσηλευτικὰς μας Ὑπηρεσίας λειτουργοῦν πλημμελῶς διότι στεροῦνται κατηρτισμένων στελεχῶν. Ἡ ἔμφυτος ἰκανότης καί ἡ καλή διάθεσις, ὅσον καί ἂν εἶναι ἀπαραίτητα στοιχεῖα διά τήν ἐπιτυχίαν ἑνός ἔργου, δέν εἶναι δυνατόν νά ἀναπληρώσουν τήν ἔλλειψιν τῆς γνώσεως τοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ ἔργου. Δυστυχῶς ἡ χώρα μας στερεῖται Σχολῆς Ἐκπαιδεύσεως Στελεχῶν τῆς Νοσηλευτικῆς Ὑπηρεσίας παντελῶς.

Προσπάθειαι διά τήν ἴδρυσιν τοιαύτης Σχολῆς ἔγιναν κατά καιρούς καί σχέδια ἀκόμη ἐξεπονήθησαν ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι τό αἴτημα τοῦτο δά εἰσακουσθῆ καί τό πρόβλημα δά λυθῆ λίαν συντόμως.

Ἡ ἔλλειψις τῆς Σχολῆς ταύτης, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα, νά στερούμεθα εἰδικευμένων Ἀδελφῶν εἰς τήν Διοίκησιν καί Διδασκαλίαν.

Ὑπάρχει ὅμως εἰς τήν χώραν μας ἕνας ἰκανός ἀριθμός Ἀδελφῶν μετεκπαιδευθεισῶν εἰς τήν Διοίκησιν καί Διδασκαλίαν εἰς Πανεπιστημιακὰς Σχολὰς τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀμερικῆς καί τοῦ Καναδά, αἱ ὁποῖαι ἔκαμον σοβαράς σπουδάς. Δέν ἐχρησιμοποιοῦνται ὅμως δεόντως. Αἱ πλεῖσται ἐξ αὐτῶν ἐπιστρέφουν εἰς τὰς θέσεις των καί ἐκτελοῦν τήν ἰδίαν ἐργασίαν τήν ὁποίαν ἐξετέλουν καί πρό τῶν εἰδικῶν σπουδῶν των. Δέν τοῦ δίδονται αἱ εὐκαιρίαι καί ἡ πρωτοβουλία διά νά ὀργανώσουν καλύτερον τὰς Νοσηλευτικὰς ὑπηρεσίας καί τήν Νοσηλευτικὴν Ἐκπαίδευσιν. Καί αὐτήν τήν στιγμήν προτείνω κάτι τό ἐπαναστατικόν. Νά ἐπιστρατευθοῦν αἱ Ἀδελφαί αὐταί καί νά τοποθετηθοῦν ἐπὶ τι χρονικόν διάστημα ὡς Σύμβουλοι εἰς τὰς Νοσηλευτικὰς ὑπηρεσίας τῶν Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων, ἐργαζόμεναι εἰς τήν διοίκησιν τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν. Οὕτω δά δυνηθοῦν νά ἀντιληφθοῦν καί νά μελετήσουν τά ἄπειρα προβλήματα, νά ὑποβάλουν δέ προτάσεις καί νά ληφθοῦν μέτρα διά τήν βελτίωσιν τῆς διοικήσεως, ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν ὅλων τῶν Ὑγειονομικῶν Ἰδρυμάτων τῆς χώρας μας, πράγμα τό ὁποῖον δά συντελέσῃ εἰς τήν καλύτεραν νοσηλείαν τοῦ ἀσθενοῦς. Ἐπὶ τέλους ἔχει δικαίωμα καί ὁ Ἕλλην πολίτης νά ἀπαιτῆ ἀρίστην νοσηλείαν ὅταν τήν χρειάζεται.

Εἶναι γεγονός ὅτι ἂν αἱ Ὑγειονομικαί Ὑπηρεσίαι δέν ὀργανωθοῦν καλῶς, δέν δά λειτουργήσουν καί καλῶς. Ἡ παρεχομένη Νοσηλευτικὴ φροντίς δά εἶναι ἐλλειπής παρά τὰς νέας κτιριακὰς ἐγκαταστάσεις, τὰ τελειότερα μηχανικά μέσα πού δυνατόν νά ἀποκτήσωμεν καί τὰς ἀλματώδεις προόδους τῆς ἐπιστήμης αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς δά ἐπιτευχθοῦν.

Πρῶτα ἀπό ὅλα ὁ ἀσθενής χρειάζεται νοσηλευτικὴν φροντίδα καί ἡ φροντίς αὐτὴ πρέπει νά προγραμματισθῆ, νά ἐκτελεσθῆ καὶ νά ἀξιολογηθῆ ἀπὸ μίαν καλῶς ὀργανωμένην καί ἀρτίως λειτουργοῦσαν Νοσηλευτικὴν Ὑπηρεσίαν.

Ἡ Νοσηλευτικὴ Ὑπηρεσία ἑνός Ἰδρύματος δά πρέπει νά ἔχη τήν ἱεραρχίαν τῆς μέ πλήρη αὐτονομίαν ὑπὸ τήν ἐποπτεῖαν βεβαίως τῆς Διοικήσεως ἐκάστου Ἰδρύματος.

Τὰ καθήκοντα τῆς Διευθυνούσης Ἀδελφῆς, τῶν Προϊσταμένων διαφόρων τμημάτων καί ὅλων τῶν Ἀδελφῶν καθορίσθησαν διά τῆς ὑπ' ἀρ. Γ βγ 5740/5.4.68 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, «Περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ Καθηκόντων ἀρμοδιοτήτων καί ὑποχρεώσεων τοῦ Νοση-

λευτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων» καίτοι χρειάζονται ἀναπροσαρμογήν.

Παρά τήν κοινοποίησιν ὅμως τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως εἰς ὅλα τά Νοσηλευτικά Ἰδρύματα, ἡ Νοσηλευτική Ὑπηρεσία δέν διεξάγεται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἀποφάσεως. Παρατηρεῖται ἐνίοτε τό φαινόμενον ὅτι Πρόεδροι καί Σύμβουλοι, Ἴατροί καί Διοικητικοί ὑπάλληλοι, ἀκόμη καί ἐξωνοσοκομειακοί παράγοντες, ἐπεμβαίνουν ἀναρμοδίως εἰς τὰς Νοσηλευτικές ὑπηρεσίας, εἰσηγοῦνται θέματα καί λαμβάνουν ἀποφάσεις ἀφορώσας εἰς τήν Νοσηλευτικήν ὑπηρεσίαν ἄνευ γνώσεως τῆς Διευθυνούσης Ἀδελφῆς. Προσλαμβάνουν, τοποθετοῦν, ἀπολύουν, ἢ μετακινοῦν τό Νοσηλευτικόν Προσωπικόν, πολλάκις εἰς μή νοσηλευτικούς χώρους καί ἀπασχολήσεις χωρίς νά ἐρωτᾶται ἡ Δ/σα τήν Νοσηλευτικήν ὑπηρεσίαν καί νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ γνώμη της.

Εἰς πλείστας περιπτώσεις τήν Διευδύνουσαν τῶν Νοσηλευτικῶν ὑπηρεσιῶν ἀγνοοῦν οἱ πάντες. Τήν ἐνδυμοῦνται δέ μόνον ὅταν παρουσιασθῇ κάποιο πρόβλημα ἢ διαπραχθῇ κάποιο λάθος. Τῆς ζητοῦν εὐδύνας ἐνῶ δέν τῆς δίδουν τό κῦρος νά ἐκτελέσῃ τά καθήκοντα διά τά ὅποια τήν καθιστοῦν ὑπεύθυνον.

Ἐγκύκλιοι καί ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργείου ἢ τῶν Τοπικῶν Ὑγειονομικῶν ἀρχῶν ἀφορῶσαι νοσηλευτικά θέματα, δέν ἔρχονται εἰς γνώσιν τῶν Διευδυνουσῶν τῶν Νοσοκομείων.

Κατάθεση στεφάνου στο Ἡρώον του Λαγκαδά κατὰ το Πανελλήνιο Συνέδριο Ἀδελφῶν Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν στη Θεσσαλονίκη, 1972.

**ΠΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΠΟΙΟΝ ΝΟΣΗΛΕΥΕΤΑΙ Ο ΑΣΘΕΝΗΣ
ΕΙΣ ΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΚΛΙΝΙΚΑΣ ΜΑΣ;**

Νοσηλεύτριαι Διπλωματοῦχοι Ἀδελφαί τριετοῦς φοιτήσεως:	2860
Ἐπισκέπτριαι Ἀδελφαί:	1931
Σύνολον:	4791

Ἐκ τῶν κάτωδι στοιχείων καί μόνον διαφαίνεται ἀπό ποῖον καί πῶς νοσηλεύεται ὁ ἀσθενής εἰς τήν χώραν μας.

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

Θά ἐπαναλάβωμεν παλαιότεραν εἰσήγησιν τοῦ ΕΣΔΕΝ πρός τό Ὑπουργεῖον Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπί τῆς ὀργανώσεως τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Διά τήν ἐξασφάλισιν τῆς καλυτέρας δυνατῆς λειτουργίας τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τά Νοσοκομεῖα καί λοιπᾶς Ὑγειονομικᾶς Μονάδας, δά πρέπει ἡ Νοσηλευτική Ὑπηρεσία τῆς χώρας νά ὀργανωθῆ κεντρικῶς καί περιφερειακῶς.

Νομίζομεν ὅτι τό παρόν Τμῆμα Ἐκπαιδεύσεως Νοσοκόμων εἰς τό Ὑπουργεῖον Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν πρέπει νά γίνῃ Διεύθυνσις Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἡ Διεύθυνσις αὐτή δά ἐπιλαμβάνεται ὅλων τῶν ἀφορώντων εἰς τᾶς Ἀδελφάς δεμάτων ἀπό τῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρι τῆς χορηγήσεως Ἀδείας Ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος. Θά ἀσκῆ ἐπίσης τόν ἔλεγχον ὅλων τῶν ἐργαζομένων εἰς τᾶς διαφόρους ὑπηρεσίας Ἀδελφῶν. Θά βοηθῆ καί καθοδηγῆ τᾶς Ἀδελφάς εἰς τήν ἐργασίαν των διά τοπικῶν προσωπικῶν καί ὀμαδικῶν συναντήσεων, διά ἐπιμορφωτικῶν εὐκαιριῶν καί ἐπιδευρώσεων. Θά ἀντιμετωπίζῃ καταλλήλως τά ἀναφυόμενα προβλήματα καί δά ἀσκῆ πειδαρχικόν ἔλεγχον.

Εἰς τήν Διεύθυνσιν αὐτήν, ἐκτός τοῦ ἤδη λειτουργοῦντος Τμήματος Ἐκπαιδεύσεως, δά πρέπει νά συσταθοῦν ἕτερα τρία τμήματα ἦτοι:

Τμῆμα Διοικήσεως Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν Νοσοκομείων,
Τμῆμα Ἐποπτείας Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν Δημοσίας Ὑγιεινῆς καί
Τμῆμα Ἐρέυνης καί προγραμματισμοῦ εἰς τᾶς Νοσηλευτικᾶς Ὑπηρεσίας.

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη πρέπει νά ἀπαρτίζεται ἀπό Ἀδελφάς.

Αἱ ὑπεύθυνοι Ἀδελφαί δά πρέπει νά ἔχουν εἰδικήν μετεκπαίδευσιν καί σχετικήν πεῖραν.

Θά πρέπει νά ἐκτελοῦν καί ἐπιδευρώσεις εἰς τά ἐπαρχιακά Κέντρα, ἀσκοῦσαι οὕτω τόν ἔλεγχον τῶν Σχολῶν καί τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν Νοσοκομείων, τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καί τῶν Κέντρων Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

Ἐπίσης τῶν Νοσηλευτικῶν Ὑπηρεσιῶν ὅλων τῶν Ὄργανισμῶν καί Ἰδρυμάτων ΝΠΔΔ καί ΝΠΙΔ καθῶς καί τῶν διαφόρων Κλινικῶν, διά τήν ἐξασφάλισιν παροχῆς τῆς καλυτέρας δυνατῆς νοσοκομειακῆς καί προληπτικῆς φροντίδος εἰς ὅλους τοὺς Ἑλληνας.

Επίσης δά πρέπει νά υπάρξη καί αντίστοιχος περιφερειακή ὀργάνωσις. Εἰς τάς μελλούσας νά δημιουργηθοῦν μεγάλας Ὑγειονομικὰς Μονάδας καθὼς καί Κέντρα Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, νά ὑπάρχη μία ὑπεύθυνος πολυδύναμος Ἀδελφή μετεκπαιδευθεῖσα, μέ ἀρμοδιότητος ἐποπτείας καί παρακολουθήσεως τῆς ἐργασίας τῶν Ἀδελφῶν ὀλοκλήρου τῆς περιοχῆς τῆς Ὑγειονομικῆς Μονάδος ἢ τοῦ Κέντρου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ ὀργάνωσις τοῦ Νοσηλευτικοῦ Σώματος δά ἔχη ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τήν καλυτέραν ἀπόδοσιν τῶν ὑπηρετουσῶν εἰς τάς διαφόρους ὑπηρεσίας Ἀδελφῶν καί τήν ὀρθολογιστικὴν χρησιμοποίησιν τοῦ Νοσηλευτικοῦ Δυναμικοῦ τῆς Χώρας.

Εἶναι γνωστόν ὅτι εἰς τήν ἰδίαν περιοχὴν ἀκόμη δέ καί ἐντὸς τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας Ἀδελφαί ἐργάζονται ὑπερανθρώπως 10 καί 12 ὥρας τό 24ωρον ἐνῶ ἄλλαι Ἀδελφαί εἰς τήν ἰδίαν περιοχὴν ὑποαπασχολοῦνται λόγω κακῆς ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας.

Δέκα περίπου χιλιάδες Διπλωματοῦχοι, Βοηθοί καί Πρακτικαί Ἀδελφαί Νοσοκόμοι ἐργάζονται ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνωτέρας ἐκ τοῦ Κέντρου ἐπιβλέψεως εἰς τάς διαφόρους ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας τῆς χώρας ἀντιμετωπίζουσαι καί ἐνίοτε δημιουργοῦσαι πληθύν προβλημάτων τά ὅποια παραμένουν ἄλυτα καί χρονίζουσι, διότι δέν ὑπάρχουν οἱ κατάλληλοι καί ὑπεύθυνοι ἄνθρωποι νά προωθήσουν τήν λύσιν των.

Τό Νοσηλευτικόν Προσωπικόν ἐνός Ἰδρύματος εἶναι τό πλυπληθέστερον συνήδως, τό μονιμώτερον καί καθ' ὅλον τό 24ωρον προσφέρον ὑπηρεσίας αἱ ὅποια ὑπηρεσίαι εἶναι σοβαρώτεροι ἀπό ἀπόγεως σπουδαιότητος. Εἶναι γνωστόν καί ὁμολογεῖται ἀπό ὅλους ὅτι μία ἄριστα ὀργανωμένη καί ἀποδοτικὴ νοσηλευτικὴ ὑπηρεσία δύναται νά καλύγῃ πολλὰς ἐλλείψεις προσωπικοῦ καί τεχνικῶν μέσων, ἐνῶ ἄριστον ἐπιστημονικόν προσωπικόν καί τελειότατα τεχνικά μέσα, μόνα των δέν εἶναι δυνατόν νά προαγάγουν τήν νοσοκομειακὴν ἢ τήν προληπτικὴν φροντίδα ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως μιᾶς καλῆς καί ἄριστα ὀργανωμένης Νοσηλευτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ καλή καί ἐπιμελημένη ἐκπαίδευσις τῶν Ἀδελφῶν, φρονοῦμεν ὅτι μόνη τῆς δέν ἐπαρκεῖ διά τήν ἐξασφάλισιν τῆς καλυτέρας δυνατῆς φροντίδος τῆς υἰείας τοῦ λαοῦ μας. Μία καλῶς ὀργανωμένη Νοσηλευτικὴ Ὑπηρεσία δά ἀξιοποιήσῃ τήν καλὴν ἐκπαίδευσιν καί δά βοηθήσῃ τάς Ἀδελφάς νά ἀποδώσουν τό μέγιστον τῶν δυνατοτήτων των ἐπ' ὠφελεία τῶν ἰδίων καί προαγωγὴν τῆς υἰείας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀγαπηταί Συνάδελφοι,

Πολλά ἐκ τῶν Νοσηλευτικῶν προβλημάτων δύναται νά λυθοῦν ἀπό ἡμᾶς τάς Ἀδελφάς καί μόνον.

Ἔχομε δύναμιν τήν ὁποῖαν ἀκόμη δέν ἔχομε συνειδητοποιήσει καί ἀξιοποιήσει. Εἰς τάς χέρια τά ἰδικά μας εὐρίσκεται ἡ νοσηλεία τῶν ἀσθενῶν μας. Ἡμεῖς ὑπηρετοῦμε τόν ἄνθρωπον εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς ζωῆς του, ἀπό τῆς γεννήσεώς του, τῶν παιδικῶν καί νεανικῶν του χρόνων ὡς τά βαθεῖα γεράματά του καί κατὰ τήν ὥραν τοῦ θανάτου του ἐπίσης. Ἀπό ἡμᾶς τάς Ἀδελφάς ἐξαρτᾶται, ἐν συνεργασίᾳ βεβαίως πάντοτε μετὰ τῆς Διοικήσεως τοῦ Νοσοκομείου, τῶν ἰατρῶν καί τῶν ἄλλων μελῶν τῆς ὑγειονομικῆς ὀμάδος, νά βελτιωθοῦν αἱ

συνδῆκαι υγείας τῆς χώρας μας καί ὁ λαός μας νά ἔχη τήν καλύτεραν υγειονομικήν φροντίδα.

Ἡμεῖς αἱ Ἀδελφαί, αἱ ὁποῖαι παρελάβομεν τό ἀγώνισμα τοῦ ωραίου καί ὑψηλοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἔργου ἀπό τās πρωτοπόρους Ἀδελφάς, αἱ ὁποῖαι ἐμόχθησαν νά ἀναγάγουν τό ἔργον τοῦτο εἰς τήν περίοπτον θέσιν πού κατέχει σήμερον, θά συνεχίσωμεν παρά τās δυσκολίας τās ὁποίας συναντοῦμεν καί θά συναντοῦμεν, μέ τήν αὐτήν πίστιν καί ἀγάπην νά τό παραδίδωμεν εἰς τās νεωτέρας, τιμῶσαι τήν μνήμην καί ἐμπνεόμεναι ἀπό τό παράδειγμα τῶν πρωτοπόρων τούτων Ἀδελφῶν, ὡς τῆς Ἑλένης Βασιλοπούλου, Ἀθηνᾶς Μεσολωρᾶ, Ἑλένης Πετραλιᾶ, Εὐρυδίκης Ἀποστολάκη, καθῶς καί πολλῶν ἄλλων.

Πιστεύομεν ὅτι εἰς τήν ωραίαν μας αὐτήν πορείαν καί προσπάθειάν μας, θά μᾶς παραστέκη μέ στοργήν καί ἀγάπην καί ἡ Πολιτεία.

Ἡ ΕΛΕΝΗ ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ με τον Πρόεδρο των Ινδιών Νεχρού.

Στο στολισμό Χριστουγεννιάτικου δένδρου στην τραπεζαρία Αδελφών του «Ευαγγελισμού».